

YÖK BA KANI YEKTA SARAÇ: KADIN Ö RETİM ELEMANI SAYISI YÜZDE 45'E YÜKSELDİ

YÖK Ba kanı Yekta Saraç: Kadın ö retim elemanı sayısı yüzde 45'e yükseldi

Cumhurbaşkanı Külliyesi'nde gerçekleştirilen '2020-2021 Yüksekö retim Akademik Yılı Açılı Töreni'nde konuşan Yüksekö retim Kurulu (YÖK) Ba kanı Prof. Dr. Yekta Saraç, kadın ö retim elemanı sayısının her yıl arttığını söyledi.

Cumhurbaşkanı Külliyesi'nde gerçekleştirilen '2020-2021 Yüksekö retim Akademik Yılı Açılı Töreni'nde konuşan Yüksekö retim Kurulu (YÖK) Ba kanı Prof. Dr. Yekta Saraç, kadın ö retim elemanı sayısının her yıl arttığını söyledi.

Ba kan Saraç'ın konuşması şöyle:

"Muhterem Cumhurbaşkanım...

Üniversitelerimizin "Akademik Yılı Açılı Töreni" son 4 yıldır, zati âlilerinizin himayelerinde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde icra edilmekte ve ayrıca yine bu törende "YÖK Üstün Başarı Ödülleri" sahiplerine verilmektedir.

Bugün de rektörlerimiz, yüksek lisans ve doktora öğrencilerimiz ve burada bulunmalarından onur duyduğumuz değerli davetlilerimiz ile 2020-2021 Akademik Yılı Açılı Töreni için bir aradayız.

Başta zati âliniz olmak üzere, törene katılan bütün misafirlerimizi hürmetle selamlıyorum.

Dünya genelindeki salgın nedeni ile zor zamanlar geçirdiğimiz bu günlerde, himayetlerinizde gerçekleştirilen bu tören, hepimizin çalışmaya azmini güçlendirmektedir.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Sizin liderliğinizde ülkemiz bir çok alanda olağanüstü atılımlar gerçekleştirilmiş ve yine sizin riyasetinizde, devletin müesses nizamını oluşturan kurumsal yapılar için, yeni bir dönem başlamıştır. Çalışmamız olağanüstü de iştir ve dönüşümlerin gerçekleştirildiği bir çalışmadır. Bilim ve teknolojiye bağlı dönüşümü geliştiren toplumun beklentilerini ve ihtiyaçlarını da yeniden şekillendirmektedir.

YÖK olarak bu de iştir ve dönüşüme hayata geçirdiğimiz yeni ve yenilikçi proje ve icraatımızla ayak uyduruyoruz. Bilindiği üzere, toplumsal beklenti ve taleplerdeki değişimlere bağlı olarak, geçmişte oluşturulan bazı kurumların yapı ve fonksiyonlarında zaman içinde değişimler kaçınılmaz olur. Bu bağlamda olmak üzere, son yıllarda, sizlerin de verdiği destek ile YÖK/artık yeni bir vecheye kazanmış, yeni bir yapıya dönüşümü tür.

Hatta bu dönüşüm süreci devam etmektedir. Bir kurumun dıştan müdahale olmaksızın kendi kendisini dönüştürmesinin zor olduğu evrelerde yaygın bir kanaat vardır. Fakat bu kanaat, mutlak bir hakikati ifade etmez. Bazen kurumlar, kurumsal değişim ihtiyacını hissederek dıştan müdahaleye gerek kalmadan bunu kendileri planlayıp belli bir düzen çerçevesinde gerçekleştirilebilirler.

Kurumsal değişim, belirsizlik içeren, riskli ve sancılı bir süreç olup çoğu kere bir kuruma mensup olan insanlar, mevcut statükoyu koruyarak kendi güç ve statülerini güvenceye almak isteyebilir ve değişime karşı çıkabilir. Ancak kamu yararını ve çıkarını, kurumsal ve bireysel çıkarların ötesinde ve önünde görenler ise, kurumsal değişimi bizzat kendileri arzu eder ve bunu gerçekleştirerek için çalışırlar.

Biz YÖK olarak son 5-6 yıl içindeki icraatımızla bu zoru başarmak üzere olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Geçmişte kalan/müdahaleci YÖK'ten şikâyetler, ortaya koyduğumuz uygulamalarımızla, yetki paylaşımı ve yetki devirleri sonrasında artık kalkmıştır.

Son dönemde YÖK'ün dışında yapılan anketler öğrenci ve öğretim üyesi nezdinde YÖK'e duyulan güvenin gittikçe artarak yüksek oranlara ulaştığını da göstermektedir. Bu olumlu algı doğru yolda olduğumuzu gösteren önemli bir husustur.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Sizin destekleriniz ile gerçekleştirildiği önemli bir kısmı yüksekö retim tarihimizde birer ilk olma özelliğine sahip yeni ve yenilikçi icraatıyla yüksekö retim politikaları yapan ve uygulayan, bilim hayatımızı çeşitlilik, misyon farklılaşması, ihtisaslaşma, öncelikli alanlar, hedef odaklı uluslararasılaşma, açık bilim-açık erişim, dijital dönüşüm, kritik teknolojiler gibi kavramlar etrafında yeniden yapılandırılan, sistemi dönüştüren ve bu esnada eylem içinde kendisi de dönüşümün bir parçası olan YÖK var ve biz buna Yeni YÖK diyoruz.

Yeni YÖK/yüksekö retime ilişkin parlak ve sofistike söylemler, ileriye yönelik tasarımlar, retorik yüksek taslaklar, geleceğe dair belagatli ifadeler, entelektüel paylaşımlar yapma yerine ortaya koyduğu basit, sade, karmaşık olmayan icraat ve hayata geçirdiği projeler ile yol alıyor.

Yeni YÖK, pratiğin teorisini oluştururken inanarak faaliyetlerde bulunuyor. Mevcut yasalardan/imkanların kısıtlılarından, statükodan, diğer kurumlardan şikâyet etme aciziyetine düğme yerine her durum ve şartta iyi ve doğrunun, kamu yararına olanın ortaya konabileceğini göstermeye çalışıyor. Eritime bir

sorun olarak bakmıyor, maarif davası olarak görüyor.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Yeni YÖK yasal düzenlemeleri beklemeden başlatıldı. Bu yetki paylaşımı süreçleri ile, güçlü koordinasyon-esnek yönetim tarzı ile, teferruat ile ulaşılmak yerine ulusal ölçekte yükseköğretim politikaları üreten ve uygulayan yönü ile, kalite eksensiz büyüme ile, başarıyı üniversite, bölüm ve öğrenci düzeyinde ödüllendiren yaklaşımları ile, son dönemde bilim hayatımızı ve üniversite sistemini daimi tekamül esasında, tedrici bir şekilde yeniden yapılandırmaktadır.

Sizin güçlü desteğiniz ile, Yeni YÖK olarak, onlarca yıldır bir ihtiyaç olarak dillendirilen üniversite çeşitliliğini Türk yükseköğretim sistemine kazandırdık. Artık yükseköğretim sistemimizde tek tip üniversite değil, ara tırma üniversiteleri, bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler, tematik üniversiteler, mesleki eğitim alanlarındaki üniversiteler bulunmaktadır.

Yeni YÖK olarak sizin gösterdiğiniz milli kalkınma hedeflerine ancak nitelikli insan gücü ile ulaşılabileceğimizi önceden hareket ile bir Türkiye projesi olan YÖK 100/2000 Doktora Projesini başlattık. İlk defa Yeni YÖK tarafından ülkemizin kalkınma hedefleri için belirlenen 100 öncelikli alanda bilim insanı yetiştirme amacı taşıyan ve kurgusu itibarıyla dünyada bir örneği bulunmayan ulusal çapta bu doktora projesindeki öğrenci sayımız 5000'i aşmıştır. Savunma sanayiinden ağırlıklı olarak, nanoteknolojiden robotik, Doğu Akdeniz çalınmalarından güvenlik ve terör çalınmalarına kadar uzanan geniş bir yelpazede 5000 uzman yetiştiriyoruz. Bazı YÖK 100/2000 doktora öğrencilerimiz bu salonda, sizin müsaferiniz. Bugün başarı ve ilaç çalınmalarında YÖK 100/2000 insan kaynağından istifade edilmesi bu projeyi hayata geçiren bizler için gurur verici.

Yine onlarca yıldır sadece konuşulan başarısız kalite kurulunun eksikliği Yeni YÖK'ün girişi ile Avrupadaki örneklerinden daha da özzerk bir şekilde kuruldu. Hedef odaklı uluslararasılaşma projesi ile tarafınızdan başkanı olarak tayin edildiğimiz yıl 48 bin olan öğrenci sayısı 5 yıl içinde 180 bine ulaştı. Bu rakam geçen seneki rakamdı. Bu artış oranı son yıllarda hiçbir Avrupa ülkesinde yakalanamamıştır. Arkasında ince bir işçilik yatmaktadır. Yükseköğretimi güçlü ülkelerin yabancı uyruklu öğrenci sayılarında bile keskin düşüşlerin yaşandığı bu zor süreçte ülkemizin bu yıllık uluslararası öğrencilere dair son güncel rakamını ise biraz sonra sizden duyacağız.

Yine, iki yıl önce bu salonda gerçekleştirdiğimiz Yükseköğretim Akademik Yıl Açılış Töreninde zat-ı âliniz tarafından YÖK'ün Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi duyurulmuştur. Bu projede sosyo ekonomik bakımdan görece daha az gelişmiş bölgelerde bulunan 16 üniversiteyi pilot olarak seçtik.

Yükseköğretim tarihimizde ilk defa 16 üniversitenin beş binin aşkın öğrenci elemanına dijital ders malzemesi hazırlama esitimi verildi ve bütün lisans öğrencileri, 60 bine yakın öğrenci dijital okur yazarlık dersi aldı. Kazandırılan bu yetkinlik küresel salgın sürecinde de bu üniversitelere katkı sağladı. Bu projenin ikinci aşamasında da 24 üniversitemizden seçilen akademisyenlere dijital öğretim kapsamında eğitim verildi. Bu esitimi alan hocalarımız tarafından bu üniversitelerimizdeki öğrencilere yönelik siber güvenlik dersi verilmeye başlanacak.

Türk yükseköğretiminin yüz güldüren verilerinden birisi de sizin çok önem verdiğiniz bütün Türkiye'nin bildiği kız öğrenci ve kadın bilim insanı sayımızdaki artışlardır. Müsaadelerinizle bazı rakamları sizle paylaşmak istiyorum: 2003 yılında kadın öğretim elemanı sayısı (28.030) toplam öğretim elemanının yüzde 38'i iken bugün bu oran yüzde 45'e yükseldi (79.495). Bu oran her yıl artmaya devam etmektedir. Asıl dikkat etmemiz gereken ise eğitim.

Bugünün ara tırma görevlileri yarının öğretim üyeleri olacaktır. 2003'te 27.380 ara tırma görevlisinin yüzde 42'si kadın iken bugün bu oran yüzde 51'e ulaşmıştır. Ara tırma görevlilerinin 26 bin küsuru kadın, 24 bin erkek. Yani yarısından çoğu kadındır. Diğer bir ifade ile son yıllardaki bu artış sürer ise beş yıl içinde öğretim üyelerinin açık ara kadınlardan oluştuğu bir yükseköğretim sistemi söz konusu olacaktır. Hukuk alanından bir örnek verelim. Hukuk alanında 2003 yılında yüzde 24 olan kadın öğretim üyesi oranı bugün yüzde 38'e sığmamıştır. Daha da dikkat çekici olanı ise hukuk fakültelerindeki ara tırma görevlilerinin de aynı yarısından çoğunun, %52'sinin kadın olmasıdır. Bu ara tırma görevlileri öğretim üyesi olduklarında, yani dört beş yıl sonra bütün akademide olduğu gibi hukuk fakültelerinde de kadın akademisyen sayısının erkeklerden fazla olacağı açıktır.

Öğrenci sayılarından bahsetmeyeceğim. Fakat her sene kız öğrenci sayımız özellikle lisansüstünde artmaktadır.

Kısacası çok yakın bir gelecekte kız öğrencilerinin ve kadın öğretim üyelerinin çoğunlukta olduğu bir yükseköğretim sistemi olacağı kesin gibi görünmektedir.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Yeni YÖK olarak her yılın başında o yıl içinde gerçekleştirmeyi planladığımız hedeflerimizi kamuoyu ile paylaşıyor ve hamdolsun ilgili yıl bu projeleri hayata geçiriyoruz. Bu ay yine taahhüdümüze uygun olarak hayata geçirdiğimiz YÖK Gelecek Projesinin heyecanını yaşıyoruz. Bu proje kapsamında ülkemizin kalkınması için önemli disiplinlerarası alanlarda / sizin desteğinizle / ara tırma görevlisi alımı başlatılmıştır. Bu kurgu yükseköğretim tarihimizde akademik personel istihdamında bir ilktir.

Ve yine üniversite tarihimizde bir ilk olarak ülkemiz için belirlendiğimiz 18 kritik teknoloji alanında öğretim üyesi istihdamı gerçekleştiriyoruz. Bu alanlar yapay zeka, büyük veri, nesnelerin interneti, bulut bilişim, güneş enerjisi, motor teknolojileri, tarım ve hayvan biyoteknolojisi gibi alanlardır. Bu alanlara ilkin olarak üniversitelerin yetkinlik haritaları çıkarıldı.

Bu 18 alanda başarıyla bulunan bölümlere sadece bu alt alanlarda kullanılmak üzere kadrolar tahsis edildi. Diğer bir ifade ile sizin yönlendirmeniz istikametinde Türkiye'de ilk defa başarıyla bölümler akademik kadro takviyesi ile ödüllendirilmeye başlandı. Bu ay sonuna doğru yine üniversite akademik personel istihdamına yeni bir vizyon kazandıracak olan YÖK Kariyer-Liyakat Projesini hayata geçireceğiz inşallah.

Liyakat sahibi nitelikli doktoralı gençlerimiz ile üniversitelerimizi ülkemizde ilk defa uygulanacak bir kurgu ile bir platformda ele tirece iz.

YÖK Gelecek Projesi de YÖK 100/2000 Projesi gibi aslında bir Türkiye projesidir. Ülkemizin bilim hayatına yön verecek bir projedir.

Nasıl YÖK 100/2000 akademide bir marka olmu ise YÖK Gelecek Projesi de ülkemiz için aynı ekilde, çok bir önemli bir de er üretecektir in Allah.

Yeni YÖK olarak, her yıl akademik açılı toplantılarında iyi çalı ılmı projeleri, sistematik olarak ilerleyen, uygulamaya girmi , sonuçları alınmaya ba lanan yüksekö retim politikalarımızı, projelerimizi size arz etmekten gurur duymaktayız. Bu politikaların birço u be eri sermaye merkezli olarak sürdürülebilir bir kalkınma anlayı ını ve sizin güçlü Türkiye hedeflerinizi oda ına almı tır.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Bildi iniz üzere 2020-2021 ö retim yılı Yüksekö retim Kurumları Sınavının (YKS) ek yerle tirmeleri geçti imiz ay tamamlandı.

Yeni YÖK olarak kurguladı ımız sözel ve sayısal okuryazarlı ı arayan, ezbercili i de il muhakeme ve analiz kabiliyetini öne çıkaran Yüksekö retim Kurumları Sınavı'nın (YKS) her yıl bir önceki yıldan çok daha iyi sonuçlar üretti i görülmektedir. Yüksekö retim programlarının doluluklarında tüm kategorilerde ciddi bir iyile menin görüldü ü, son onbe yılın en iyi sonuçlarını almaktayız.

unu açık ve net bir ekilde ifade edebilirim. Artık bo kontenjan olgusunu yüksekö retim için bir sorun olmaktan çıkarmı bulunmaktayız.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

KOV D-19 Salgını, bütün dünyada yüksekö retimi, e itim-ö retim sistemlerini derinden etkilemi tir, ö renme, ö retme ve ileti im yöntemleri yeniden ekillenmektedir.

Dünyada neredeyse bütün üniversiteler, salgını takiben birkaç gün içinde yüz yüze e itimden vazgeçip, dersleri çevrimiçi ortama aktarmak zorunda kaldılar. Bugünlerde de yüz yüze e itime dönen pek çok üniversite görülen vakalar dolayısıyla tekrar online e itime dönmektedirler. Yüksekö retim Kurulu olarak, Mart 2020'den bu yana üniversite yönetimlerimiz ve di er payda larımızla birlikte birlikte aldı ımız esnek kararlar ile, Sa lık Bakanlığı ımızın tavsiyeleri çerçevesinde yüksekö retime ili kin bütün süreçleri dinamik süreçler ekinde yürütmekteyiz..

YÖK olarak bu dönemde; sisteme kazandırdı ımız hibrit/karma ö retim modelinin ve üniversitelerimizin bu dönemdeki ola anüstü çabalarının bugünün sorunlarını çözmekten daha da öte bir noktada yüksekö retimimize ve ülkemize kalıcı fayda sa lamasını hedeflemekteyiz. Nitekim hibrit/karma ö retim modelini pandemi süreci ile sınırlı tutmadık.

Yeni YÖK olarak, küresel salgından önce, 2019 yılında ba lamı oldu umuz "Yüksekö retimde Dijital Dönü üm Projesi"ni bu dönemde daha da geli tiriyor ve geni letiyoruz. Çeviri miçi e itimi, zor zamanlara has bir konu olarak de il bu pandemi döneminde bir buçuk yıl önce ba latmı oldu umuz Dijital Dönü üm Projesi kapsamında e itimde bir sistem ve yöntem farklıla ması, paradigma de i ikli inin temel bir unsuru olarak ele almaktayız.

Hepimizin takip etti i gibi Türk Yüksekö retimi, pandemi sürecinde dijitalle mede önemli bir a ama katetmi tir. Elbetteki geli meye açık yerleri vardır. Ama akademinin dijital dünyada elde etti i birikim, yüksekö retimin gelece ini ve yönetimini ciddi olarak etkileyecek niteliktedir. Kalitesi yüksek bir e itimin, kampüs dı ındaki e itim imkânlarıyla desteklenerek verilebilmesine dair önemli bir tecrübe birikimi olu mu tur.

Elbette e itim ve ö retimde esas olan / örgün, yani yüz yüze e itimdir. Fakat bütün dünya gibi Türkiye de; yüksekö retimin durmaması, ö renme ve ö retme sürecinin kesintiye u ramaması için / bu imkandan yararlanmaktadır.

Sizin liderli inizde ülkemiz, di er alanlarda oldu u gibi yüksekö retimde de bu zor süreci in Allah en az hasarla atlatacağıdır.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Yüksekö retimin dijital dünyası bilgiye ula mayı kolayla tırmakta, bilgi kaynaklarını zenginle tirmekte ve ba kaca pek çok imkan sunmaktadır. Bununla birlikte online e itim, dijital temelli e itim kendi içinde, toplumdaki sınıfsal farklılıkları derinle tirme tehlikesini de barındırmaktadır.

Bunun için Yeni YÖK olarak özellikle 2006'dan sonra kurulan üniversitelerimizi özel bir hassasiyetle kurumsal olarak desteklemekteyiz. Dijital Dönü üm Projemizin merkezine bu üniversiteleri koyduk. Onlar için yeni ve yenilikçi programlar ba lattık.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Sizin ülkemiz için koymu oldu unuz yüksek hedeflere ula mak için, ülkemizin küresel bir güç olma yolundaki yürüyü üne katkı sa lamak için, bilim dünyasının tekellerini yıkmak, bu vatan ve toplum için bilimsel faaliyetler yapmak, bilim emperyalizmine yenilmemek, e itimde sosyal adalet ve fırsat e itli ini sa lamak için gayret göstermeye ve çalı maya devam edece iz. Gerçekle tirdi imiz her bir projenin arkasında sizin güveniniz ve deste iniz bulunmakta. Bunu yakinen biliyoruz.

Yüksekö retim adına zati alinize en samimi duygularımızla müte ekkir oldu umuzu ifade etmek isterim...

Hürmetlerimle...."

Kaynak: Ajanslar

Tags: